

SADRŽAJ

1. RECENZIJE	13
2. PREDGOVOR AUTORKE	19
I POJAM I ISTORIJAT OMBUDSMANA	23
1. Pojam	25
2. Istorijat	26
a) Nastanak institucije Ombudsmana	26
b) Ombudsman u bivšoj SFRJ	28
c) Društveni pravobranilac samoupravljanja	29
d) Sličnosti i razlike Ombudsmana i Društvenog pravobranioaca samoupravljanja	30
e) Ombudsman u država nastalim raspadom SFRJ	32
II OMBUDSMAN U BOSNI I HERCEGOVINI	35
1. Nastanak Ombudsmana u Bosni i Hercegovini	37
a) Ustavni i zakonski osnov djelovanja	37
b) Komisija za ljudska prava	38
c) Ombudsman za ljudska prava	39
d) Nadležnost i ovlaštenja Ombudsmana	40
2. Specifičnosti Ombudsmana u Bosni i Hercegovini	41
a) Ombudsman u Federaciji Bosne i Hercegovini	42
b) Ombudsman u Republici Srpskoj	44
3. Pravni osnov, djelovanje i organizacija Ombudsmana	45
a) Pravni osnov	45
b) Djelovanje Ombudsmana	47
- Nezavisnost u radu	47
- Rad na osnovu podnesene žalbe	48
- Postupanje po žalbi	49
- Rad po službenoj dužnosti - Ex officio	50
- Otvaranje istrage i posredovanje (medijacija)	51
- Preporuka i izvještaj	51

c) Organizacija i efekti djelovanja	53
4. Pokazatelji u radu Ombudsmana - Godišnji izvještaj	55
a) Kvantitativni pokazatelji rada Ombudsmana	57
b) Prezentovanje strukture žalbi u godišnjem izvještaju	59
c) Kršenje ljudskih prava u pojedinim oblastima	59
- pravosuđe	59
- vraćanje imovine napuštene u ratu	61
- imovinska prava	63
- uprava	64
- socijalna i radna prava	65
d) Predstavljanje rada Ombudsmana po službenoj dužnosti- ex officio	68
e) Predstavljanje rada na projektu "Zaštita prava djece"	71
- prevencija narkomanije	72
- obrazovno-vaspitni segment školstva	74
- inkluzivno obrazovanje	74
- maloljetnička delikvencija	75
f) Ostale aktivnosti Ombudsmana	76
- saradnja sa institucijama Ombudsmana u BiH	77
- ostvareni kontakti sa predstavnicima međunarodnih i domaćih organizacija	77
g) Stanje ljudskih prava u Republici Srpskoj	79
h) Izvještaj o radu terenskih kancelarija	86
- aktivnosti terenskih kancelarija	87
- rad po podnesenim žalbama	88
- rad po službenoj dužnosti	89
- ostale aktivnosti u radu terenskih kancelarija	91

III TENDENCIJE RAZVOJA OMBUDSMENA

U BOSNI I HERCEGOVINI	95
1. Uvod	97
2. Restruktuiranje institucija Ombudsmana u BiH	99
a) Prijedlog radne grupe za restruktuiranje	99
b) Prijedlog iz marta 2004. godine	100

c) Prijedlog izvještaja iz aprila 2004. godine	103
3. Izmjene zakona o Ombudsmanu u Republici Srpskoj	105
4. Mišljenje venecijanske komisije o procesu restrukturiranja	108
IV IZVODI TEKSTOVA SA SIMPOZIJA, OKRUGLIH	
STOLOVA I SREDSTAVA INFORMISANJA, KOJE JE	
PRIPREMILA AUTORKA KNJIGE	111
1. Izvodi tekstova sa simpozija, okruglih stolova.....	113
a) "Jačanje parlamentarne uloge u zaštiti ljudskih prava u BiH"	113
b) "Institucija Ombudsmana i civilno duštvo"	116
c) "Institucija Ombudsmana u zaštiti ženskih ljudskih prava"	120
d) "Koliko Ombudsman institucija? Nacionalni i/ili	
regionalni/lokalni Ombudsman"	125
e) Uloga Ombudsmana na putu BiH ka evropskim integracijam	131
f) Podrška instituciji Ombudsmana i njeno jačanje	
- praktičan pristup.....	133
g) Uloga Ombudsmana Republike Srpske u rješavanju	
etničkih odnosa u Bosni i Hercegovini.....	139
2. Izvodi tekstova iz sredstava informisanja	143
a) "Sedam hiljada građana tražilo je zaštitu Ombudsmana,	
jednako nam se obraćaju muškarci i žene"	143
b) Šta je Ombudsman?	146
c) Koliko Ombudsman institucija?	149
d) Entitetski Ombudsmani da ili ne?.....	151
e) Snaga Ombudsmana zavisi od snage parlamenta	153
f) Žena ideja, ljubavi i snage	155
g) Predavanja studentima na "Pravnoj klinici za ljudska prava"	
Pravnog fakulteta u Banjoj Luci	158
V IZVODI SA PRVE MEĐUNARODNE KONFERENCIJE	165
" Značaj entitetskih - regionalnih Ombudsmana	
u zaštiti ljudskih prava.....	167
1 - Uvod	167

2 - Odnos državnog i entitetskog (regionalnog) Ombudsmana u složenim evropskim državama	168
a) Enrik Bartlet, zamjenik Ombudsmana Katalonije	168
b) Bartolomej Hoze, zamjenik Ombudsmana Španije	173
c) Branko Naumovski, Ombudsman Republike Makedonije	177
d) Prof. dr Miodrag Živanović, filozofski fakultet Banja Luka	180
e) Miroslav Mikeš, advokat, Banja Luke	182
f) Vera Jovanović, Ombudsman Federacije BiH	183
g) Enrik Bartlet, zamjenik Ombudsmana Katalonije	184
3 - Odnos Ombudsmana prema sudovima i državnim institucijama	185
a) Branko Naumovski, Ombudsman Republike Makedonije	185
b) Branka Kolar Mijatović, Ombudsman Republike Srpske	187
c) Branka Raguz, Ombudsman Federacije BiH	189
d) Franjo Crnjac, Ombudsman Republike Srpske	190
e) Bartolomej Hoze, zamjenik Ombudsmana Španije	191
f) Zlatko Kulenović, Ombudsman Republike Srpske	193
g) Enrik Bartlet, zamjenik Ombudsmana Katalonije	196
h) Andreas Takis, savjetnik Ombudsmana Grčke	197
i) Biljana Tomić, sudija Vrhovnog suda Republike Srpske	198
4 - Značaj entitetski Ombudsmana u zaštiti ljudskih prava	201
a) Eso Muhibić, Ombudsman Federacije BiH	201
b) Franjo Crnac, Ombudsman Republike Srpske	206
c) Andreas Takis, savjetnik Ombudsmana Grčke	212
d) Zlatko Kulenović, Ombudsman Republike Srpske	213
e) Andreas Takis, savjetnik Ombudsmana Grčke	214
f) Bartolomej Hoze, zamjenik Ombudsmana Španije	215
g) Valerija Šaula, viši zamjenik prelaznog Ombudsmana za BiH	216
i) Slobodan Nagradić, pomoćnik ministra za ljudska prava i izbjeglice BiH	218
j) Branko Todorović, predsjednik "Helsinškog odbora za ljudska prava Republike Srpske"	219
k) Branka Kolar Mijatović, Ombudsman Republike Srpske	221

VI ZAKLJUČAK.....	225
1. Zaključak	227
2. Conclusion.....	231
VII PRILOZI	237
1. Primjer žalbe koja se podnosi Ombudsmanu	239
2. Potvrda o prijemu žalbe.....	241
3. Obavještenje Ombudsmana strani na koju se žalba odnosi.....	242
4. Obustavljanje istrage	243
5. Preporuka koju izdaje Ombudsman.....	244
6. Poseban izvještaj kojeg izdaje Ombudsman.....	249
7. Zakon o Ombudsmanu Bosne i Hercegovine.....	254
8. Zakon o izmjenama Zakona o Ombudsmanu BiH	262
9. Zakon o Ombudsmanu Republike Srpske	265
10. Zakon o izmjenama zakona o Ombudsmenu Republike Srpske	272
11. Pravila postupka Ombudsmana Repbulike Srpske	274
12. Zakon o Ombudsmanu Federacije BiH	278
13. Pravila postupka Ombudsmana Federacije BiH.....	285
14. Mišljenje Venecijanske komisije o restrukturiranju Ombudsman institucija u Bosni i Hercegovini	294
15. Pismo upućeno predsjedniku NSRS od strane predsjednika Venecijanske komisije	297
LITERATURA.....	299